

№463, 18-yanvar, 2022 y.

COVID-19 ga qarshi vaksinalarning
ishlanmalari bo'yicha

DAYJEST

O'zbekiston Respublikasi Innovatsion rivojlanish vazirligi huzuridagi
Ilmiy-texnik axborot markazi

Toshkent-2022

Jahonda pandemiya bilan bog'liq vaziyat

2022 y. 17-yanvar holatiga ko'ra

Umumiy zararlanganlar soni	-	328 677 751	(+ 1 942 091)
Sog'ayganlar soni	-	267 622 928	(+ 1 001 031)
Vafot etganlar soni	-	5 557 625	(+ 4 013)

Mamlakatlar bo'yicha bemorlar soni

	AQSh	-	66 995 533	(+ 287 973)
	Hindiston	-	37 380 253	(+ 258 089)
	Braziliya	-	23 006 952	(+ 31 229)
	Buyuk Britaniya	-	15 217 280	(+ 70 924)
	Fransiya	-	14 172 384	(+ 278 129)
	Rossiya	-	10 803 534	(+ 29 230)
	Turkiya	-	10 457 164	(+ 54 100)
	Italiya	-	8 706 915	(+ 149 512)
	Ispaniya	-	8 093 036	(+ 162 508)
	O'zbekiston	-	206 122	(+ 1 037)

Manba: <https://www.worldometers.info/coronavirus/>

Koronavirusning “Omicron” shtammi bilan bog‘liq yangi simptom e‘lon qilindi

Koronavirusning Omicron shtammi keltirib chiqaradigan infeksiya bilan kasallanish ko‘zlarda kutilmagan alomat sifatida namoyon bo‘lishi mumkin, shu jumladan COVID-19 ning boshqa sezilarli alomatlari bo‘lmasa, dedi Nina Aslam, ZOE COVID Study (Buyuk Britaniya hukumatining Sog‘liqni saqlash va aholiga xizmat ko‘rsatish departamenti COVID-19 ning yangi simptomatik holatlari) loyihasi eksperti [2].

Britaniyaning ZOE COVID Study tadqiqot loyihasiga ko‘ra, bugungi kunda Omicron bilan kasallangan odamlarning atigi 50 foizi koronavirus infeksiyasining uchta klassik - isitma, doimiy yo‘tal, hid yoki ta‘mni yo‘qotish kabi alomatlarini boshdan kechirmoqda.

Terapevt Nina Aslam intervyuda ko‘zlarda paydo bo‘lishi mumkin bo‘lgan “Omicron” infeksiyasining bir “kutilmagan belgisi” haqida ma‘lum qildi. Doktor Aslamning so‘zlariga ko‘ra, Omikronning alomati bo‘lishi mumkin bo‘lgan belgi konyunktivitdir. Konyunktivit, shuningdek, pushti ko‘z deb ham ataladi, bu konyunktivaning yallig‘lanishi, ko‘z qovoqlarining ichki qismini qoplaydigan nozik membranadir [3].

Mutaxassis, shuningdek, ko‘zlarda hujayra retseptorlari mavjudligini tushuntirdi, ular bilan bog‘lanib, koronavirus infeksiyasi tanaga kirishi mumkin [4].

Shifokorning qo‘shimcha qilishicha, odamlarda konyunktivit COVID infeksiyasining belgisi sifatida kasallikning asemptomatik deb ataladigan shakli yuzaga kelishi mumkin. Virus bilan kasallangan bemorlarda nafas olish belgilarining juda kam namoyon bo‘lishi bilan og‘ir konyunktivit paydo bo‘lgan holatlar mavjud.

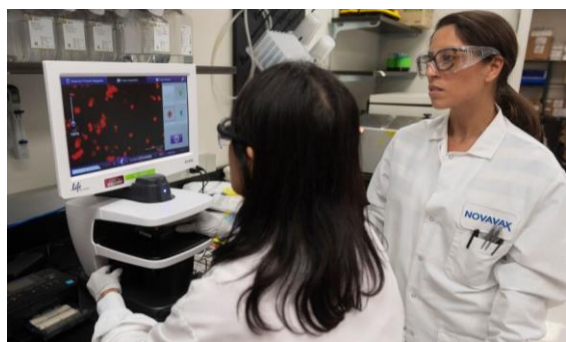
Fransiya koronavirusga qarshi Novavax vaksinani tasdiqladi

AQSHning Novavax biotexnologik kompaniyasi tomonidan ishlab chiqilgan beshinchi COVID-19 vaktsinasi Fransiyada foydalanishga ruxsat berildi. Ruxsat mamlakatning tibbiy xizmatlar sifatini tartibga soluvchi Haute Autorité de Santé (HAS) tomonidan berildi, deb xabar berdi France24 mahalliy axborot agentligi [5, 6].

Nuvaxovid - koronavirusga asoslangan ikki dozali faollashtirilgan vaktsinadir. HAS ta'kidlashicha, Novavax vaktsinasi Fransiyada eng ko'p uchraydigan mRNA asosidagi vaktsinalar uchun "foydali alternativ" hisoblanadi [7].

"Yevropa dori vositalari agentligining (EMA) ikkita so'nggi xulosasi endi HASda COVID-19ga qarshi emlash strategiyasini kengaytirishga va natijada beshinchi Nuvaxovid vaktsinaning kiritilishi sababli dorilar soni oshishiga imkon beradi. Klassik texnologiya (adyuvant protein vaktsinasi) asosida ishlab chiqilgan va asosiy emlash vositasi sifatida ishlatilishi mumkin", deyiladi bayonotda.

Ta'kidlashicha, bu preparat boshqa to'rtta tasdiqlangan preparatlardan birinining birinchi dozasini olganlar uchun ikkinchi doza sifatida ham qo'llanilishi mumkin. Shu bilan birga, regulyator Nuvaxovidni qayta emlash uchun qo'llashni tavsiya etmaydi, chunki ushbu preparatni qo'llash to'g'risida hali ham ma'lumotlar kam va EMA

tomonidan zaruriy ruxsat berilmagan [8].

“Vektor” markazi olimlari Omikron shtammining turli sirtlarda yashovchanligini aniqladilar

Vaqt o'tishi bilan koronavirusning “Omikron” shtammi turli sirtlarda qolish qobiliyati pasayib boradi, eng avvalo u keramika buyumlarida faol bo'lmay qoladi deb xabar berdi, “Vektor” davlat tadqiqot markazi [9].

Ma'lum qilinishicha, tadqiqotchilar virusning turli sirtlarda: metall, plastmassa, keramik plitkalar va distillangan suvda yashovchanligini aniqlash uchun bir qator tajribalar o'tkazgan. Tajribalar havoning nisbiy namligi (30-40%) va haroratda olib borildi

“Aniqlanishicha, virus keramikada eng tez kuchsizlanadi- yashovchan virus 24 soatdan kamroq vaqt ichida aniqlanmaydi”, - deya xabar beradi Vektor [10]. Tashqi muhitda vaqt o'tishi bilan virusni yuqtirish qobiliyati pasayadi. Mutaxassislarning fikricha, Omicron inersiyasini pasaytirish dinamikasi koronavirusning boshqa shtammlaridan farq qilmaydi, shuning uchun dezinfeksiyalash vositalaridan foydalanish infeksiyani oldini olish uchun samarali dezinfeksiya usuli bo'lib qolmoqda [11].

Rossiyalik olimlar bir nechta shtammlar asosida yangi COVID-19 vaktsinasini yaratishni rejalashtirmoqda

NF Gamaleya nomidagi Milliy epidemiologiya va mikrobiologiya ilmiy-tadqiqot markazi xodimlari SARS-CoV-2 koronavirusining bir nechta shtammlari asosida COVID-19 ga qarshi vaktsina yaratish imkoniyatini o'rganmoqda, dedi markaz direktori o'rinbosari Denis Logunov Rossiya 1 telekanali orqali bergan intervyuda [12].

“Delta va Omicron yoki Wuxan (Xitoyda paydo bo'lgan koronavirusning asl shtammi) va Omicron bo'ladigan bunday polivalent Sputnik vaktsinasini yaratish varianti ko'rib chiqilmoqda. Bunday murakkabroq vaktsinani yaratish mumkin», - deya ta'kidladi mutaxassis [13].

Uning so'zlariga ko'ra, COVID-19 ga qarshi emlash virusdan kasallanish va o'limdan hayotni saqlab qolish vositasidir. “Ertami kechmi, biz immunitet qatlami ishlaydigan va o'lim darajasi pasayadigan vaziyatga kelamiz”, deb qo'shimcha qildi olim [14].

1. Reported Cases and Deaths by Country, Territory, or Conveyance // <https://www.worldometers.info/coronavirus/> (17.01.2022)
2. Заражение Омикроном: врач называет "неожиданный признак" в глазах // <https://www.medikforum.ru/health/130446-zarazhenie-omikronom-vrach-nazyvaet-neozhidannyi-priznak-v-glazah.html> (17.01.2022)
3. Omicron symptoms: The surprising sign in your eyes to look out for the new variant // <https://www.express.co.uk/life-style/health/1549763/omicron-symptoms-conjunctivitis-eye-signs-covid> (17.01.2022)
4. Терапевт назвала неожиданный признак омикрон-штамма // <https://lenta.ru/news/2022/01/16/conjunctivitis/> (17.01.2022)
5. Covid-19: Novavax, пятая вакцина, разрешенная во Франции // <https://www.france24.com/fr/france/20220114-covid-19-novavax-5e-vaccin-autoris%C3%A9-en-france> (17.01.2022)
6. Novavax becomes fifth Covid vaccine to be approved in France // <https://www.connexionfrance.com/French-news/Novavax-becomes-fifth-Covid-vaccine-to-be-approved-in-France> (17.01.2022)
7. Франция одобрила COVID-вакцину компании Novavax // <https://www.ukrinform.ru/rubric-world/3385549-francia-odobrila-covidvaccinu-kompanii-novavax.html> (17.01.2022)
8. Во Франции одобрили вакцину от коронавируса компании Novavax // <https://tass.ru/obschestvo/13435653> (17.01.2022)
9. "Вектор" оценил живучесть "омикрона" на различных поверхностях // <https://ria.ru/20220117/zhivuchest-1768136583.html> (17.01.2022)
10. "Вектор" оценил живучесть "омикрона" на различных поверхностях // https://aif.ru/society/science/vektor_ocenil_zhivuchest_omikrona_na_razlichnyh_poverhnostyah (17.01.2022)
11. "Вектор" оценил живучесть "омикрона" на различных поверхностях // <https://xn--80aesfpebagmflc0a.xn--p1ai/news/20220117-0754.html> (17.01.2022)
12. Российские ученые планируют создать новую вакцину от COVID-19 на основе нескольких штаммов // <https://incruussia.ru/news/vaktsinu-neskolkih-shtammov/> (17.01.2022)
13. Центр им. Гамалеи планирует создать вакцину от COVID-19 на основе сразу нескольких штаммов // <https://nsn.fm/society/tsentr-im-gamalei-planiruet-sozdat-vaktsinu-ot-covid-19-na-osnove-srazu-neskolkih-shtammov> (17.01.2022)

O'zbekiston Respublikasi Innovatsion rivojlanish vazirligi huzuridagi
Ilmiy-texnik axborot markazi

Toshkent-2022